

PROCEDURE DOCUMENTERING

P 15-02

Rev 03

P 1 van 7

Goedkeuring

Patrick Semal
Diensthoofd WDP

Opgesteld door: Diensthoofd WDP

museum
SEMAL Patrick
Chef service Scientifique Patrimoine

Inhoudsopgave

1	Voorwerp en toepassingsgebied	1
2	Definities en afkortingen	1
3	Werkmethode.....	2
3.1.1	Algemeen.....	2
3.1.2	Inschrijving bij het binnenkomen in het KBIN	2
3.1.3	Inschrijving van de specimens bij opname in de collectie	3
3.1.3.1	Specificiteiten van de collectie Antropologie en Prehistorie.....	3
3.1.3.2	Specificiteiten van de collectie Entomologie	3
3.1.3.3	Specificiteiten van de collectie Geologie.....	3
3.1.3.4	Specificiteiten van de collectie Recente Invertebraten.....	4
3.1.3.5	Specificiteiten van de collectie Paleontologie	4
3.1.3.6	Specificiteiten van de collectie Recente Vertebraten	4
3.1.4	Identificatie van de specimens	4
3.1.4.1	Specificiteiten van de collectie Antropologie en Prehistorie.....	4
3.1.4.2	Specificiteiten van de collectie Entomologie	5
3.1.4.3	Specificiteiten van de collectie Geologie.....	5
3.1.4.4	Specificiteiten van de collectie Recente Invertebraten.....	6
3.1.4.5	Specificiteiten van de collectie Paleontologie	6
3.1.4.6	Specificiteiten van de collectie Recente Vertebraten	6
3.1.5	Digitalisering van de specimens en gerelateerde documentatie.....	7
4	Referentiedocumenten.....	7
5	Overzicht van de wijzigingen	7

1 Voorwerp en toepassingsgebied

Deze procedure beschrijft de werkwijze voor de documentatie van de specimens en gerelateerde objecten van de collecties van het KBIN.

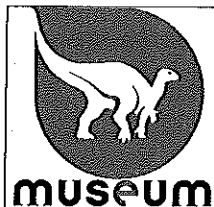
2 Definities en afkortingen

Collectie Antropologie en Prehistorie: de antropologie- en prehistoriecollectie omvat alle recente of fossiele antropologische specimens, alle archeologische of etnografische specimens, met inbegrip van restanten van fauna afkomstig van archeologische opgravingen met kenmerken van antropogene activiteiten.

Collectie Entomologie: de entomologiecollectie omvat alle recente insecten, alle arachnomorfen (Acari – mijten, Ixodida - teken, Amblypygi - zweepspinnen, Araneae - echte spinnen, Opiliones - hooiwagens, Palpigradi - microschorpioenen, Pseudoscorpiones - bastaardschorpioenen, Ricinulei - capucijnspinnen, Schizomida, Scorpiones - schorpioenen, Solifugae - rolspinnen, Thelyphonida - zweepstaartschorpioenen, ...) en alle Myriapoda (Diplopoda, Chilopoda, ...), Collembola et Diplura.

Collectie Geologie: de geologiecollectie omvat gesteenten, mineralen, meteorieten en beschrijvingen van boringen en ontsluitingen.

Collectie Recente Invertebraten: de recente-invertebratencollectie omvat alle levende of recent uitgestorven invertebraten, met inbegrip van die uit het quartair (holoceen en pleistoceen), maar zonder de insecten, de

PROCEDURE DOCUMENTERING

P 15-02

Rev 03

P 2 van 7

arachnomorfen en de myriapoden. De collecties omvatten zowel Belgische als referentiecollecties met buitenlands materiaal.

Collectie Paleontologie: de paleontologiecollectie omvat alle fossiele specimens van alle groepen van de systematiek met uitzondering van de fossiele specimens van de antropologie- en prehistoriecollectie Pr histoire et de certains spécimens inclus dans les autres collections de l'IRSNB.

Collectie Recente Vertebraten: de recente-vertebratencollectie omvat alle vissen, amfibieën, reptielen, vogels en zoogdieren, met uitzondering van de recente specimens van de antropologie- en prehistoriecollectie.

Gerelateerd object: alle objecten gelinkt aan een specimen, bijvoorbeeld een vogelnest of een termietennest.

IG: Algemene inventaris - ("Inventaire Général")

BGD: Belgische Geologische Dienst

Lithotheek: collectie petrografische gesteenten

Carotheek: collectie gesteenten onder de vorm van "boorkernen"

ABS: Access & Benefit Sharing (zie ook Nagoya Protocol)

Inspire: Infrastructure for Spatial Information in the European Community.

3 Werkmethode

3.1.1 Algemeen

Alle door statutaire, contractuele en vrijwillige personeelsleden in het kader van hun wetenschappelijke opdracht gerealiseerde documenten, zoals veldboekjes, kaarten, onderzoeksnotities, verslagen, elektronische bestanden, analoge (negatieven inbegrepen) en digitale foto's, tekeningen, catalogi, documenten in verband met de preparatie of het onderzoek van specimens of voorwerpen... moeten als eigendom van het KBIN worden beschouwd.

Net zoals de collecties waaruit ze zijn voortgekomen, zijn alle taxonomische en andere gegevensbanken, de lijsten en alle hierin opgenomen informatie, behoudens uitzondering, eigendom van het KBIN. De toegang tot de gegevens is geregeld door internationale overeenkomsten (bijv. Inspire), bilaterale akkoorden of specifieke akkoorden.

De waarde van een collectie is altijd evenredig met de kwantiteit en de kwaliteit van de informatie die ermee gepaard gaat. De contextuele informatie maakt deel uit van de collecties en blijft bewaard in de wetenschappelijke Operationele Directies of, indien ze dit vragen, in een permanent door de Wetenschappelijke Dienst voor het Patrimonium beheerde opslagruimte. Deze dienst zorgt voor de digitalisatie van de wetenschappelijke documentatie en de contacten met het Algemeen Rijksarchief om de wettelijke voorschriften in verband met de archieven te laten naleven.

Elke opname in de collectie gaat gepaard met een zo volledig mogelijke documentatie; deze documentatie kan verschillende vormen aannemen, zoals:

- Veldwerkboekje(s) met tijd-plaatsgegevens, ecologische, ethologische, enz. gegevens, evenals metagegegevens zoals naam van de verzamelaar, naam van de expeditie, enz.
- Databank(en) (met inbegrip van meetgegevens in elektronisch bestand)
- Oorspronkelijke etiketten gerelateerd aan de specimens
- Vergunningen voor verzamelingen, export, import, enz.

3.1.2 Inschrijving bij het binnenkomen in het KBIN

Elke aanwinst, op welke manier ook, hetzij als een verzameling, hetzij als alleenstaand object, moet van documentatie zijn voorzien en bij het binnenkomen in het KBIN een algemene-inventarisnummer (IG-nummer) krijgen.

De resultaten van veldwerk door leden van het KBIN worden ook betrokken bij deze registratie. Voor of onmiddellijk na het veldwerk vraagt de zendingsverantwoordelijke een algemene-inventarisnummer (IG) aan voor alle materiaal dat werd verzameld indien een deel van dit materiaal zal toevoegd worden aan de collectie van het KBIN. Hij stelt duidelijk de toestand van de objecten vast, in het bijzonder van de objecten die na onderzoek

PROCEDURE DOCUMENTERING

P 15-02

Rev 03

P 3 van 7

zouden kunnen terugkeren naar het land van herkomst of die moeten worden verdeeld tussen de instellingen die aan de zending hebben deelgenomen.

De Financiële Dienst beheert de Algemene Inventaris van de collecties. Deze inventaris maakt de collecties traceerbaar, maar houdt niet in dat ze in het patrimonium van de Staat zijn opgenomen.

3.1.3 Inschrijving van de specimens bij opname in de collectie

Elk specimen wordt gekenmerkt door een IG en door een eigenlijke aankomst in het KBIN. De opname in de collectie echter is de datum waarop de specimens aan de Wetenschappelijke Dienst voor het Patrimonium worden overgedragen. Deze datum kan verscheidene jaren verschillen van de datum van toekenning van een IG-nummer en van de datum van aankomst in het KBIN.

De inschrijving bij opname in de collecties van het KBIN verandert grondig de status van de betreffende stukken. Ze behoren vanaf dan immers tot het patrimonium dat aan de toekomstige generaties wordt overgedragen en vallen dan onder de wetgeving rond de bescherming en de onvervreemdbaarheid van de federale collecties.

Voor wat betreft resultaat van terreinwerk door medewerkers van het KBIN zal de zendingsverantwoordelijke de Wetenschappelijke Dienst voor het Patrimonium bezorgt de lijst van de deelnemers, de data van de zending, de aard van het verzamelde materiaal, de lijst met vindplaatsen met hun geografische positiebepaling, evenals alle voor de inschrijving van het materiaal nuttig geachte informatie (bijv. een DaRWIn-template in het formaat ABCD-EFG of -DNA).

Nieuwe specimens worden door de conservator of collectiemanager ingeschreven op basis van de beschikbare informatie (fiche IG, etiket, gerelateerde documentatie) in één van de inventarisregisters van de collectie en/of in een databank van de collectie en/of in DaRWIn en/of MARS en/of Virtualcollections. Voor deze laatste drie gebeurt inschrijving in functie van de beschikbaarheid van personeel.

Elk alleenstaand voorwerp of elk lot van gelijkaardige, op dezelfde plaats en op hetzelfde tijdstip bemonsterde voorwerpen, ontvangt dus een individueel identificatienummer, bijvoorbeeld het registernummer of de identificatie in de databank.

3.1.3.1 Specificiteiten van de collectie Antropologie en Prehistorie

Nieuwe specimens worden enkel opgeslagen in de databank MARS.

3.1.3.2 Specificiteiten van de collectie Entomologie

Enkel nieuwe typespecimen wordt geregistreerd in een database "Nieuwe-Types 20XX" en krijgt dus een uniek identificatienummer

3.1.3.3 Specificiteiten van de collectie Geologie

Elk specimen in de collectie is geregistreerd in een papieren register en/of in een databank volgens de tabel hieronder:

Collectie	Databank
Belgische mineralen	Access + collections.naturalsciences.be
Algemene mineralen	Access + collections.naturalsciences.be
Mineralen Drugman	Access + collections.naturalsciences.be
Petrografie De Vestel	Excel
Natuursteen	Acces
Lithotheek BGD	Excel
Carotheek BGD (extern)	Excel
Meteorieten	DaRWIn, Excel, collections.naturalsciences.be
Boordossiers (beschrijvingen)	Dbf, txt fiches, pdf fiches

PROCEDURE DOCUMENTERING

P 15-02

Rev 03

P 4 van 7

3.1.3.4 Specificiteiten van de collectie Recente Invertebraten

De conservator beslist of het specimen wordt geregistreerd in ofwel het papieren register "Malacologie" ofwel het papieren register "Recente Invertebraten".

De nieuwe mollusken-types worden geregistreerd in het papieren register "types", evenals in de databank DarWIN.

De nieuwe typespecimens van recente invertebraten worden geregistreerd in de databank DarWIN volgens mogelijkheden.

3.1.3.5 Specificiteiten van de collectie Paleontologie

De nieuwe specimen worden in de gepaste databank ingeschreven: Fossiele Vertebraten, Fossiele Invertebraten of Paleobotanie-Micropaleontologie.

3.1.3.6 Specificiteiten van de collectie Recente Vertebraten

Bij de opname in de collectie worden de specimen ingeschreven in registers op papier in functie van de groepen vertebraten: vissen, amfibieën, reptielen, vogels en zoogdieren.

De typespecimens van recente vertebraten worden in een afzonderlijk register opgenomen.

Alle nieuwe specimen wordt ook in DarWIN ingegeven.

3.1.4 Identificatie van de specimens

De Wetenschappelijke Dienst voor het Patrimonium zorgt voor de permanent administratieve identificatie van de specimens.

- De identificatie moet op het voorwerp of op een bijgevoegd etiket zijn aangebracht.
- Het etiket wordt conform de gebruiken van de collectie en de geldende internationale standaarden opgemaakt. Het vermeldt bijvoorbeeld: het registernummer, het aantal exemplaren, de naam van het genus en de soort, de vindplaats en -datum, de naam van de verzamelaar, de naam van de determineerder, ...
- De aanduiding op en het etiket bij een voorwerp moeten worden beschouwd als wezenlijk deel hiervan. Het is verboden ze op eender welke manier te verwijderen of onleesbaar te maken. Alle maatregelen moeten worden genomen opdat de etiketten niet kunnen worden verwijderd of verminkt, of ze nu aan het voorwerp zijn vastgehecht, zich samen met het voorwerp in een vloeistof bevinden, of op eender welke drager zijn aangebracht.

Indien het specimen werd verworven met een etiket, dan wordt dit bewaard. Eventuele oorspronkelijke etiketten worden gecontroleerd en indien nodig aangepast door de conservator of de collectiebeheerders (kleur van de etiketten, leesbaarheid, volledigheid van de informatie, etc.).

Er worden nieuwe etiketten toegevoegd voor de specimen die geen individueel etiket bezitten en voor deze waarbij de informatie onvolledig is

Indien de bewaringstoestand van het etiket zorgt baart, moet men proberen het te restaureren, te kopiëren of te reproduceren en dit bij het oorspronkelijke etiket voegen.

Indien een voorwerp opnieuw wordt geïdentificeerd, moet het nieuwe etiket bij het (de) reeds aanwezige etiket(ten) worden gevoegd en de wijzigingen in de registers en/of de gegevensbanken worden aangebracht. Het oude etiket mag nooit worden weggegooid.

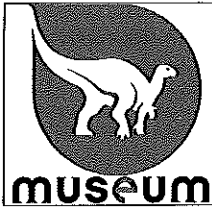
3.1.4.1 Specificiteiten van de collectie Antropologie en Prehistorie

Voor ieder voorwerp wordt op een etiket of op het specimen de volgende informatie vermeld:

- IG-nummer
- Unieke identificatie van het specimen

Enkel de versie op <https://share.naturalsciences.be> van dit document is bijgewerkt.

Afdrukdatum: 06/11/2017

PROCEDURE DOCUMENTERING

P 15-02

Rev 03

P 5 van 7

- Plaats (optioneel)
- Geo-stratigrafische informatie (optioneel, alleen op het etiket)

Bovendien wordt, indien mogelijk (het specimen is groot genoeg, stevig genoeg, ...), het registernummer permanent rechtstreeks op het specimen aangebracht volgens de instructie Inschrijving Antropologie en Prehistorie.

3.1.4.2 Specificiteiten van de collectie Entomologie

Voor elk specimen wordt er op één of meerdere etiketten het volgende vermeld:

- Coll. IRSNB of Coll. RBINS of Coll. KBIN
- Wetenschappelijke naam (Latijn) van het specimen
- Naam van de determineerder
- Vindplaats
- Vinddatum
- IG-nummer
- Geslacht (optioneel)
- Leeftijd/stadium (optioneel)
- Naam van de verzamelaar (optioneel)
- Methode van verwerving (optioneel)

Voor de droge specimens is de kleur van de etiketten gelinkt met de geografische verspreiding:

- Rood: type-specimens
- Wit: Paelearctisch (Europa tot Japan)
- Blauw: Afrika + Madagaskar
- Geel: Oriëntaalse fauna (Azië; India -> Indonesië)
- Roze: Polynesië
- Licht-oranje/gebroken wit: Pol. Arct. & Antarctica.
- Groen: Nearctische (Noord-Amerika)
- Bordeaux: Neotropisch + Mexico (Zuid-Amerika)
- Oranje: Australië
- Grijs: Nieuw-Zeeland

3.1.4.3 Specificiteiten van de collectie Geologie

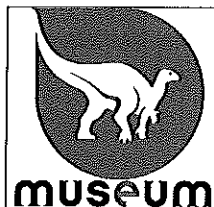
Voor elk specimen wordt er op één of meerdere etiketten het volgende vermeld (met uitzondering van de kernen en de boordossiers): :

- Verz. KBIN
- IG-nummer
- Registernummer
- Plaats van oorsprong of BGD-archieffnummer
- Naam (enkel voor mineralen)

Waar mogelijk en relevant wordt de volgende informatie toegevoegd:

- Stratigrafie voor de gesteenten
- Origineel nummer
- Petrografische naam
- Manier van verwerving

Het etiket vergezelt het specimen, en indien mogelijk is het registernummer op een permanente manier op het specimen geschreven (typex en/of Chinese inkt en vernis).

PROCEDURE DOCUMENTERING

P 15-02

Rev 03

P 6 van 7

Op de kernen en hun verpakking is het BGD-nummer en de diepte vermeld.
De boordossiers worden geïdentificeerd door hun overeenkomstige BGD-nummer.

3.1.4.4 Specificiteiten van de collectie Recente Invertebraten

Voor elk specimen wordt op 1 of meerdere etiketten de volgende informatie vermeld:

- IG-nummer
- Naam van het taxon (indien mogelijk tot op soortniveau)
- Aantal specimens (optioneel)
- Naam van de determineerder (optioneel)
- Datum van de determinatie (optioneel)
- Vindplaats met vermelding van de hoogte of diepte indien mogelijk (optioneel)
- Vinddatum (optioneel)
- Naam van de persoon die inzamelde (optioneel)
- Nomenclaturale status (enkel van toepassing voor types)
- Status van de beschrijving (enkel voor gefigureerde specimens)

3.1.4.5 Specificiteiten van de collectie Paleontologie

Voor elk specimen van de algemene collecties wordt op één of meer etiketten het volgende vermeld:

- IG-nummer
- Nummer van het specimen
- Verz. KBIN (optioneel)
- Latijnse naam van het specimen (optioneel)
- Naam van de determineerder (optioneel)
- Ouderdom (optioneel)
- Vindplaats (optioneel)

Voor elk specimen van de collecties Type / Gefigureerd / Gerefereerd wordt op één of meer etiketten het volgende vermeld:

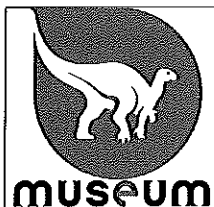
- Nummer van het specimen (KBIN - of IRSNB - xxx)
- Latijnse naam van het specimen
- Naam van de determineerder (optioneel)
- Specimen Type / Gefigureerd / Gerefereerd (optioneel)
- Ouderdom
- Vindplaats
- IG-nummer (Algemene Inventaris) (optioneel)
- Publicatiegegevens

Bovendien wordt, indien mogelijk (het specimen is groot genoeg, stevig genoeg, ...), het registernummer permanent rechtstreeks op het specimen aangebracht volgens de instructie Inschrijving Paleontologie.

3.1.4.6 Specificiteiten van de collectie Recente Vertebraten

Voor elk specimen wordt op één of meer etiketten vermeld:

- IG-nummer
- Nummer van het specimen (register)
- Verz. KBIN (optioneel)
- Latijnse naam van het specimen
- Naam van de determineerder (optioneel)

PROCEDURE DOCUMENTERING

P 15-02

Rev 03

P 7 van 7

- Ouderdom (optioneel)
- Geslacht (optioneel)
- Vindplaats (optioneel)

3.1.5 Digitalisering van de specimens en gerelateerde documentatie

De specimens en gerelateerde documentatie zijn ook het object van een multimedia-digitalisering, in functie van de behoeften en de technische mogelijkheden volgens de instructie Digitalisering van wetenschappelijke documentatie en de instructie Digitalisering van specimens.

Deze digitalisering wordt beheerd door de WDP.

4 Referentiedocumenten

Code	Titel	Verspreiding
-	-	-

5 Overzicht van de wijzigingen

Datum	Motief	Versie
01/09/2014	Originele versie	01
15/09/2015	Revisie van de referentiedocumenten	02
25/10/2017	Vervanging van het acroniem "MARS" door collections.naturalsciences.be	03